

Státní okresní archiv Domažlice se sídlem v Horšovském Týně

Archiv obce Kaničky

1928–1945 (1949)

Inventář

EL NAD č.: 609

AP č.: 415

Mgr. Miroslava Hladíková

Horšovský Týn 2015

Obsah

Úvod:

I. Vývoj původce archiválií	3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu	4
III. Archivní charakteristika archivního fondu	4
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu	4
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a zpracování archivní pomůcky	5
Seznam použitých pramenů a literatury	6

Přílohy:

Příloha č. 1: Seznam použitých zkratk	7
---------------------------------------	---

Inventární seznam	8
--------------------------	----------

I. Vývoj původce archiválií

Obec Kaničky, německy Kanitschek, se nachází v údolí Starého potoka v nadmořské výšce 446 metrů nad mořem asi 3 km jihovýchodně od Kolovče. Od roku 1850 do roku 1945 náležela ke klatovskému okresu, do kterého patřila až do územně správní reorganizace v roce 1960, kdy se stala součástí domažlického okresu. Název obce je, stejně jako u nedalekých Kanic, odvozen od příjmení Káně, Káňa, nejspíše tedy ves lidí Káňových.

První zmínka o Kaničkách je datována k roku 1379. V 16. století ves patřila společně se Srbicemi a Kolovčí do majetku panství hradu Roupova a v 17. století k chocomyšlskému panství, se kterým se stala roku 1711 součástí chudenického panství.

V předválečném období v roce 1930 v obci žilo v 15 domech 75 obyvatel české národnosti.

Vznik obecní samosprávy je spojen se zánikem patrimoniální správy v polovině 19. století. Obecní samospráva dostala první zákonnou úpravu tzv. Stadionovým prozatímním obecním zřízením ze 17. března 1849 (č. 170/1849 ř. z.). Obec se stala nejnižším článkem a instancí územní samosprávy.

Podle seznamu místních obcí z roku 1861¹ tvořily Kaničky osadu obce Chocomyšl, a to až do roku 1936. Dochované zápisy osadního výboru svědčí o dlouhodobě zamýšleném odloučení od obce Chocomyšl. Dne 16. 1. 1933 se osadní zastupitelstvo Kaničky usneslo o podání žádosti o rozdělení obcí a žádalo okresní úřad v Klatovech o vrácení obecních rozpočtů. Dne 25. 3. 1933 jednalo osadní zastupitelstvo o žádosti o rozloučení obcí, které bylo navrženo také osadní radou dne 14. 3. 1933 a finanční komisí dne 17. 3. 1933. Podle protokolu sepsaného u osadního úřadu Kaničky 15. 10. 1933 se mělo dále pokračovat v procesu odloučení od obce Chocomyšl. Členové zastupitelstva hlasovali o osamostatnění dne 3. 2. 1935 u osadního úřadu, kdy většina členů souhlasila.

Také v archivním fondu Archiv obce Chocomyšl můžeme najít zmínky o plánované rozluce obou obcí. V protokolu sepsaném dne 21. 9. 1932 navrhuje obecní rada Chocomyšle rozdělení na dvě samostatné obce. Tento návrh obecní rady projednávala dne 24. 9. 1932 finanční komise Chocomyšl a jednohlasně s ním souhlasila. Stejný názor projevilo i obecní zastupitelstvo při zasedání dne 25. 2. 1933 a 25. 3. 1933. Podání žádosti na odloučení obcí odsouhlasilo zastupitelstvo při schůzi dne 5. 10. 1933. Poté jednalo dne 30. 1. 1935 opět o rozluce obcí a výlohách spojených s ní, kdy obě obce měly platit výlohy při rozdělení napůl. Podle zápisu ze schůze obecního zastupitelstva ze dne 27. 10. 1936 mělo dojít na základě nařízení zemského úřadu k rozpuštění stávajícího zastupitelstva, protože při rozloučení obce Chocomyšl a osady Kaničky dojde ke změnám v jejich právním postavení.

Přesné datum odloučení Kaniček není známo. Ale podle knihy ze schůzí orgánů obce (inv. č. 1), jsou od roku 1937 uváděny jako obec, čemuž nasvědčuje i používané razítko s nápisem OBECNÍ ÚŘAD KANIČKY.

K úpravě obecní samosprávy došlo po vzniku Československé republiky, a to zákony ze dne 31. ledna 1919, o řádu volení v obcích (č. 75/1919 Sb.), a ze dne 7. února 1919, novela obecního zřízení (č. 76/1919 Sb.).

V období protektorátu došlo k dalším změnám, kdy se od roku 1938 nekonaly volby do zastupitelstva. Na uvolněná místa kandidáty obsazoval a schvaloval úřad německého oberlandráta.

Činnost obecního úřadu v květnu 1945 přebíral Místní národní výbor Kaničky.

---

¹ Verzeichniss der Orts-Gemeinden im Königreiche Böhmen. Prag, 1861.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

Archivní fond Archiv obce Kaničky pochází z činnosti Osadního a Obecního úřadu Kaničky. O jeho převzetí do archivu se ve spisu o fondu nedochovaly žádné informace. Jen EL NAD 609 zaznamenává převzetí archiválií dne 29. 9. 1959 (č. j. 115/59) a dne 7. 11. 1973 (číslo přírůstku 12/73, předáno z OA Klatovy). V knize přírůstků se pak uvádí pouze datum o jeden den později než v EL NAD 609, a to 8. 11. 1973 (číslo přírůstku 12/73), kdy se převzaly tři knihy z období let 1928–1945, podle předávacího protokolu OA Klatovy č. j. 268/73.

Z malého množství dochovaných archiválií není patrný způsob vedení a ukládání spisů u původce, a to pravděpodobně z důvodu ztráty nebo zničení před převzetím do archivu.

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Archivní fond Archiv obce Kaničky zachycuje období let 1928–1945 (1949). Nebyl dosud pořádan a z hlediska jeho dochování jej můžeme označit jako torzovitý.

Knihu inv. č. 1 započal roku 1928 vést Osadní úřad Kaničky, ale protože obsahuje také zápisy z období fungování obecního úřadu, byla zařazena do tohoto archivního fondu. Posteriora se vyskytují u inv. č. 2 a inv. č. 3, ale protože je z větší části vedl obecní úřad, zůstaly ponechány v tomto archivním fondu.

Při pořádání a inventarizaci archivního fondu bylo postupováno podle metodického návodu na pořádání a inventarizaci archivních fondů Archiv obce z 31. ledna 2000 (č. j. AS/1-284/2000) a metodického pokynu ředitele Státního oblastního archivu v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek z 12. března 2010 (č. j. SOAP/006-0767/2010) a jeho dodatku platného od 15. července 2014 (č. j. SOAP/006-1300/2014).

Po uspořádání tvoří tento archivní fond tři úřední knihy o rozsahu 0,04 bm, které jsou uloženy v kartonu o rozměru 0,11 bm. Všechny jsou vedené v českém jazyce. I přes drobné poškození prachem, je fyzický stav všech dochovaných písemností dobrý.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Vzhledem k torzovitému dochování archivní fond nabízí omezené informace k dějinám obce Kaničky.

Knihy zápisů ze schůzí orgánů obce (inv. č. 1) přináší údaje o činnosti obecní samosprávy a o dění v obci. Najdeme v ní například zápisy obecního úřadu, informace o obecním rozpočtu, prodeji či pronájmu obecních pozemků, výstavbě nebo volbách. Matrika příslušníků obce (inv. č. 2) poskytuje evidenci obyvatelstva, nezbytnou k poznání demografického vývoje v obci, a ekonomický materiál nabízí likvidační stráž (inv. č. 3).

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a zpracování archivní pomůcky

Archivní fond Archiv obce Kaničky ve Státním okresním archivu Domažlice se sídlem v Horšovském Týně uspořádala a archivní pomůcku vyhotovila Mgr. Miroslava Hladíková.

V Horšovském Týně dne 4. 3. 2015

Mgr. Miroslava Hladíková

Seznam použitých pramenů a literatury

Prameny

SOkA Domažlice. Archiv obce Chocomyšl, protokoly ze schůzí obecní rady a obecního zastupitelstva, 1901–1945, neinventarizované.

Literatura

ČADKOVÁ, Iva, ZAHRADNÍKOVÁ, Magda. *Berní rula 25 : díl III. kraj Plzeňský*. Praha : Státní ústřední archiv, 2003.

Historický lexikon obcí České republiky 1869–2005, I. díl. Praha : Český statistický úřad, 2006.

HLEDÍKOVÁ, Zdeňka, JANÁK, Jan, DOBEŠ, Jan. *Dějiny správy v českých zemích : od počátků státu po současnost*. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 2005.

CHALUPA, Aleš, LIŠKOVÁ Marie, NUHLÍČEK Josef, RAJTORAL František. *Tereziánský katastr český*, svazek 2. Praha : Archivní správa Ministerstva vnitra, 1966.

MARTÍNEK, Zdeněk. Archiv obce : příspěvek k vymezení a charakteristice archivního fondu. *Archivní časopis*, 1999, roč. 49.

PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách : jejich vznik, původní význam a změny. II. díl – CH–L*. Praha : Česká akademie věd a umění, 1949.

PROCHÁZKA, Zdeněk. *Domažlicko a Kdyňsko : historicko-turistický průvodce č. 5*. Domažlice : Nakladatelství Českého lesa, 1996.

Retrospektivní lexikon obcí ČSSR 1850–1970. Praha : Federální statistický úřad, 1978.

Statistický lexikon obcí v Republice československé : I. Čechy. Praha : Státní úřad statistický, 1924.

Statistický lexikon obcí v Zemi české. Praha : Orbis, 1934.

Verzeichniss der Orts-Gemeinden im Königreiche Böhmen. Prag, 1861.

Seznam použitých zkratk

AO	archiv obce
AP	archivní pomůcka
bm	běžný metr
č. j.	číslo jednací
EL	evidenční list
inv. č.	inventární číslo
NAD	Národní archivní dědictví
OA	Okresní archiv
ř. z.	říšský zákoník
SOAP	Státní oblastní archiv v Plzni
ukn	úřední kniha
z. z.	zemský zákoník

Inventární seznam

Inv. č. Obsah	Časový rozsah	Evid. jedm. č.
---------------	---------------	-------------------

I. KNIHY

1. Knihy všeobecné správy obce

1	Kniha zápisů ze schůzí osadního úřadu (30. 10. 1928 – 6. 6. 1936), osadní rady (16. 10. 1928 – 26. 2. 1936), osadního zastupitelstva (30. 10. 1928 – 6. 6. 1936), osadní finanční komise (23. 10. 1928 – 6. 6. 1936), obecní správní komise (8. 3. 1937 – 24. 9. 1938), obecní rady (15. 11. 1938 – 18. 9. 1942), obecního zastupitelstva (11. 10. 1938 – 6. 10. 1942), obecní finanční komise (16. 11. 1938 – 18. 9. 1942), Kniha protokolů obecního úřadu (8. 3. 1937 – 1. 4. 1943)	1928–1943	ukn 1
2	Matrika příslušníků obce	1937–1945 (1947)	ukn 2

2. Účetní knihy

3	Likvidační strazza	1943–1945 (1949)	ukn 3
---	--------------------	------------------	-------

Název archivní pomůcky:	Archiv obce Kaničky
Značka archivního fondu:	AO Kaničky
Časový rozsah:	1928–1945 (1949)
Počet evidenčních jednotek:	3 (3 úřední knihy)
Počet inventárních jednotek:	3
Rozsah v bm:	0,04
Stav ke dni:	4. 3. 2015
Zpracovatel archivního fondu:	Mgr. Miroslava Hladíková
Zpracovatel archivní pomůcky:	Mgr. Miroslava Hladíková
Počet stran:	10
Počet exemplářů:	4
Schválil:	Mgr. Radka Kinkorová

dne 4. 3. 2015 – č. j. SOAP/010-0207/2015